

Åtgärdsplan med anledning av arbetsmarknadsnämndens prognosticerade underskott 2020

Förslag till arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner upprättat förslag till åtgärdsplan för 2020 och framåt.
2. Arbetsmarknadsnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att ta fram ett budgetförslag för år 2021 i balans/anpassad till nämndens budgetram.
3. Åtgärdsplanen återrapporteras månadsvis under 2020 från och med juli månad.

Ärende

Vid delårsrapporten per den siste mars 2020 prognosticerade arbetsmarknadsnämnden ett underskott på -61,9 mnkr. På grund av detta fick förvaltningschefen i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan som skulle redovisas på nästkommande nämnd. Åtgärdsplanen innehåller 13 åtgärder som sammanfattas i nedanstående tabell:

Åtgärd	
1	Utredning om förutsättningar för införande av heltidsaktivering
2	Effektivisering av samhällsorientering (SO) och hälsokommunikatörer (HK)
3	Förkorta anvisningsprocessen
4	Minskade kostnader för tillfälligt boende
5	Digitalisering och automatisering av ekonomiskt bistånd
6	Strategisk samverkan med Arbetsförmedlingen (AF)
7	Avveckling av insatser som inte korrelerar till nämndens kärnverksamhet
8	Avveckling av anställningar hos Stångåstaden kopplade till 500-uppdraget
9	Avveckling av projekt som inte är medfinansierade

10	Kostnadsdämpande åtgärder inom handläggning av ekonomiskt bistånd
11	Extratjänster till biståndsbehövande
12	Resurseffektivisering genom samordning och sammanslagning av verksamheter mellan SON och AN
13.1	Följa vilka utökade kostnader för ekonomiskt bistånd som har uppkommit med anledning av Coronaviruset.
13.2	Om möjligt återsöka kostnader från staten för extraordinära åtgärder med anledning av Coronaviruset. (Utifrån prognos april 2020)
13.3	Uppdrag till TuA och AMC att fokusera på nya målgrupper som söker ekonomiskt bistånd och är nära arbetsmarknaden.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Åtgärdsplan med anledning av arbetsmarknadsnämndens prognosticerade underskott 2020 (maj -20)

Åtgärdsplan med anledning av arbetsmarknadsnämndens prognosticerade underskott 2020 (maj -20)

Bakgrund

Enligt beslutet om budget 2020 som fattades av kommunfullmäktige ska *nämnder som redovisar eller befarar ett underskott som överstiger en procent av tilldelad budgetram, om underskottet uppgår till mer än 1 mnkr, snarast redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen.*

Arbetsmarknadsnämnden prognosticerar i april 2020 ett underskott på -58,9 mnkr, varav ekonomiskt bistånd stod för -57 mnkr av dessa. Orsakerna till detta underskott är flera. Arbetsmarknadsnämnden tog från och med år 2019 över budgeten för ekonomiskt bistånd från socialnämnden. Under tiden ekonomiskt bistånd låg under socialnämndens ansvarsområde fick nämnden full täckning i form av en schablonintäkt från Migrationsverket för kostnader kopplade till ekonomiskt bistånd flykting. Under 2019 kunde bara ca hälften av kostnaderna täckas av schablonintäkten, vilket framförallt berodde på en minskad schablonintäkt på ca 20 mnkr. Denna intäktsförlust är en anledning till underskottet.

En annan anledning till underskottet är ökade kostnader för ekonomiskt bistånd. Detta har observerats både hos ekonomiskt bistånd flykting (en ökning på ca 6 mnkr mellan 2018 och 2019) och för ”övrigt” ekonomiskt bistånd (en ökning på ca 14 mnkr mellan 2018 och 2019). Anledningen till att kostnaderna ökat är dels att Linköping fått fler utbetalningshushåll (en ökning med ca 100 utbetalningshushåll per månad mellan 2018 och 2019) samt att snittkostnaden per hushåll ökat (en ökning med ca 250 kr per hushåll mellan 2018 och 2019). Detta innebär att ca 40% av kostnadsökningarna utgörs av den ökade snittkostnaden, medan 60% av kostnadsökningarna beror på fler hushåll. Viktigt att poängtera i samband med detta är att det till och med 2018 inte observerats en ökning i andelen biståndsmottagare i kommunen (siffror för 2019 finns inte än¹) vilket kan indikera att ökningen beror på fler kommuninvånare.

Anledningen till att snittkostnaden ökat är:

- Riksnorm ökas av Regeringen varje år (riksnormen har ökat med 2 % för 2019 och 1,9 % för 2020).
- Ökning av andra kostnader i samhället (ex. hyreshöjningar varje år)
- Årliga höjningar i nivåer för skälig och högsta godtagbar boendekostnad (enligt Försäkringskassans nivåer)
- Bredbandskostnader beviljas i högre utsträckning, i enlighet med dom från Högsta förvaltningsdomstolen 2017, vilket orsakade ändringar i våra riktlinjer 2018.

¹ Sammanställning genomförs av Socialstyrelsen med hjälp av årsuppgifter från SCB.

- Kostnaderna för tillfälligt boende ökade med ca 3 mnkr mellan 2018 till 2019. Dock har kostnaden nu gått ner och stabiliserats på grund av flertalet åtgärder. I september 2020 kommer nämnden börja arbeta med ett nytt upplägg för tillfälligt boende som förväntas sänka kostnaderna ytterligare.

Anledningen till att antal hushåll ökat är:

- Ungdomar med funktionsvariationer skrivs ut från aktivitetsersättning, alternativt inte får förlängd aktivitetsersättning från Försäkringskassan (FK) pga. ändringar i bedömning hos FK, och uppfyller inte kraven för sjukersättning. I oktober 2019 gällde detta ca 36 ärenden.
- Fler kvotflyktingar som inte kommer ut till någon form av sysselsättning på grund av fysisk/psykisk ohälsa. Antalet kvotushåll inom ekonomiskt bistånd har nästan fördubblats (från 38 hushåll till 68 hushåll) mellan 2018 och 2019.
- Fler som avslutas från etableringen utan att ha redskap för sin försörjning. 60 % i Linköpings kommun år 2018 (källa: SKL:s statistik om etableringssiffror) gick ut från etableringsprogrammet utan att komma vidare till arbete/studier.
- Sviktande konjunktur i kombination med att arbetsmarknaden inte har de anställningar som våra biståndsbehövande (som är långt ifrån arbetsmarknaden) kan konkurrera om

I samband med Corona-pandemin förväntas framförallt antalet biståndsbehövande bli fler. På kort sikt kommer nya målgrupper att vara i behov av ekonomiskt bistånd, främst tidigare anställda inom hotell- och restaurangbranschen som inte kvalificerar sig för arbetslöshetsersättningar. Enligt uppgifter från Arbetsförmedlingen per 9 mars till 10 maj 2020 hade 1 284 personer varslats i Linköping. På lång sikt kommer fler att vara i behov av ekonomiskt bistånd med anledning av en ansträngd arbetsmarknad och ökad arbetslöshet. Det är viktigt att följa hur Arbetsförmedlingen arbetar för att personer som står närmare arbetsmarknaden men har blivit uppsagda inte fastnar i ett långvarigt biståndsbehövande. Ungefär -30 mnkr av det prognosticerade underskottet förväntas bero på Corona-pandemin.

Ekonomiska konsekvenser

Åtgärd	Ekonomisk effekt 2020 (mnkr)	Ekonomisk effekt 2021 (mnkr)
1 Utredning om förutsättningar för införande av heltidsaktivering	-	-
2 Effektivisering av samhällsorientering (SO) och hälsokommunikatörer (HK)	-	-0,5

3	Förkorta anvisningsprocessen	-	
4	Minskade kostnader för tillfälligt boende	-1	-3
5	Digitalisering och automatisering av ekonomiskt bistånd	-	-
6	Strategisk samverkan med Arbetsförmedlingen (AF)	-	-
7	Avveckling av insatser som inte korrelerar till nämndens kärnverksamhet	-	-2,4
8	Avveckling av anställningar hos Stångåstaden kopplade till 500-uppdraget	-	-1,3
9	Avveckling av projekt som inte är medfinansierade	-0,25	-0,5
10	Kostnadsdämpande åtgärder inom handläggning av ekonomiskt bistånd	- 1.5	-6
11	Extratjänster till biståndsbehövande	-4	-6
12	Resurseffektivisering genom samordning och sammanslagning av verksamheter mellan SON och AN	-	-
Summa		-6,75	-19,7

13 Åtgärd- Corona		Ekonomisk effekt 2020 (mnkr)	Ekonomisk effekt 2021 (mnkr)
1	Följa vilka utökade kostnader för ekonomiskt bistånd som har uppkommit med anledning av Coronaviruset.	-	-
2	Om möjligt återsöka kostnader från staten för extraordinära åtgärder med anledning av Coronaviruset. (Utifrån prognos april 2020)	- 27	-
3	Uppdrag till TuA och AMC att fokusera på nya målgrupper som söker ekonomiskt bistånd och är nära arbetsmarknaden.	-	-
Summa		-27	-

Kommunala mål

Ärendet relaterar till följande kommunövergripande mål:

Målområde Ekonomi

- Hållbar ekonomi.

Målområde Medborgare

- Valfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum
- Stark gemenskap och människor i arbete

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Uppföljning och utvärdering

Åtgärdsplanen ska återrapporteras till arbetsmarknadsnämnden månadsvis under 2020.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Information enligt MBL § 11 ges den 19 maj 2020. Förhandling enligt MBL § 11 ges den 26 maj 2020.

Utbildnings- och
arbetsmarknadsförvaltningen

Anders Jolby, utbildnings- och
arbetsmarknadsdirektör

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Enhetschefer arbetsmarknadsnämnden